

Snömannen eller ett Yetibra spex

Synopsis av K.J. Stjernström, 2012-08-18

A-roller:

Carl Linnaeus (a.k.a. Carl von Linné)

Inbunden bokförläggare i Göteborg med skuldsatt tryckeri på halsen. Stillsamt och tillbakadraget stadsbarn. Fylld av ordningssamma tvångstankar som ger honom ett maniskt behov av att städa, sortera och hålla ordning. Gillar därför sitt kontor där allt har sin angivna plats och allt är som det ska vara, och går sällan ut. Har fruktlöst lanserat en ny Atlas där alla länder är avbildade som enkla och tydliga geometriska figurer, snyggt uppdelade med raka streck.

Cajsa Warg

Handlingskraftig och positiv. Anställd hos Carl, den enda han har kvar från den gamla arbetsstyrkan. Har två års inestående lön, men arbetar kvar i hopp om att bli publicerad. Men hon lyckas inte övertyga Carl om att ge ut hennes verk. Tillåts inte nära tryckpressen då hon har en ovana att göra ändringar som hon tycker det ska vara (t.ex. datum på affischer). Carls pedantiska städande gör att hon mest går ärenden åt Carl (som inte gärna går ut) och håller till i köket. Dock är hon inte så bra på matlagning, då hon även här ändrar efter eget huvud (socker ersätts med sockor, mjölk med vit målarfärg, osv). Carl är dock för konflikträdd för att våga säga hur det egentligen smakar.

Benjamin Franklin

Amerikansk entreprenör med stark vilja att nå högt inom societén. Social med väldig gå-på anda, van att få sin vilja igenom. Snabb att skifta mellan sinnesstämningar. Sörjer att det finns så lite att upptäcka som inte redan är upptäckt. Han har precis sålt sitt tryckeri och stadd i kassa ger han sig av till Europa för att hitta Snömannen, hans biljett in i de akademiska kretsarna.

Anders Celsius

Tystlåten och snäll vetenskapsman. Finner allt i världen intressant och tar sig gärna tid att studera de små detaljerna. Gillar att mäta. Och meta. Och att få vara ifred. Framförallt från sin fru. Han kommer från en släkt av forskare, astronomer och professorer, och gjorde i unga år några genombrott inom astronomi, mest för att glädja sina föräldrar. Han gillar inte uppståndelse och fester, utan tycker bäst om att ha det lugnt och skönt. Funderar gärna på problem och frågeställningar, men då ska det handla om något han tycker om. Som att mäta. Han har alltid med sig ett måttband och kontrollmäter gärna saker för att öva sitt ögonmått.

Doris Celsius

Dominant hustru till Anders som styr honom i minsta detalj och låter honom inte prata till punkt. Bitter och cynisk över att hon är där hon är i livet och anklagar Anders för att ha slösat bort hennes ungdom. Hon gifte sig med Anders med hopp om att hennes makes yrke som vetenskapsman skulle ge henne ett enkelt liv med lyx, kändisfester, snittar, vin och fina kläder. Men så har det inte blivit. Hon har bara en vag bild av hur forskning går till (explosioner och arbete i labb är forskning, att läsa böcker och tänka är det inte!), så hon tycker att Anders verkar mer intresserad av att slöa än att forska. Och om han inte forskar och gör stora upptäckter så kan hon ju inte mingla på alla de fester som ska hållas till hans ära. Hon tjarar och jagar på sin man så ofta hon kan och låter honom inte vila.

Jonas/Jonalisa/Jonhild Högling

{rollerna spelas av samma skådespelare, de är aldrig på scen samtidigt}

Bofasta i Vuollerim. Norrländsk inavel när den är som bäst. Oklara släktskap dem emellan. Jonas och Jonalisa är medelålders, Jonhild är gammal. Alla bär ständigt gevär med sig. Jonas tycker inte

om någon egentligen, men framförallt inte utsocknes. Jonalisa däremot tycker det är spännande med influenser utifrån och läser veckopressen slaviskt för att hålla sig uppdaterad om den stora världen utanför. Jonhild är rent aggressiv mot alla i sin omgivning och har en tendens att skjuta på allt som rör sig.

Förord:

Sverige 1748. I Amerika löper Bigfoot-hypen som värst och alla som är någon är ute och letar efter sagda varelse. Benjamin, som verkligen vill bli någon, bestämmer sig för att ge sig ut på mer ofiskade vatten i jakt på Snömannen. Rykten har fört honom till det lilla landet Sverige, och han har precis ankommit till Göteborgs hamn.

– Akt I – Göteborg, Linneus Tryckeri

Carls tryckeri går dåligt. Han har arvt verksamheten från sin far, men saknar faderns känsla när det gäller att hitta böcker folk vill läsa. Tyngd av skulder vet han inte vad han ska ta sig till. Han gömmer sig i sina räkenskapsböcker och grupperar inkomster och utgifter på olika sätt i hopp om att hitta samband som gör att det reder upp sig. Han har råd att ge ut en bok till, men om den också floppar så är han ruinerad. Så det gäller att välja rätt bok. Cajsa försöker muntra upp honom och vill hjälpa till, men Carl låter henne inte komma nära sina räkenskapsböcker.

Cajsa med Carl – Du ska inte vara sån [Eagle Eye Cherry – Save Tonight].

Cajsa presenterar några av sina senaste bokidéer; en berättelse om en flicka som kan lyfta en häst och bor ensam i ett hus med en kappsäck guldpengar, en om en trollkarlspojke som går på internatsloka, en om en familjs flytt till Amerika och en om en agent som vill ha sitt brännvin skakat. Carl sticker med logiska argument hål på alla hennes idéer.

Anders kommer in i tryckeriet för att gömma sig från sin fru. Carl blir glad över en potentiell kund samtidigt som han blir osäker när hans trygga värld rubbas av utomstående. Anders och Carl finner varandra i sin delade kärlek för sorteringsalgoritmer.

Anders och Carl – Allting på sitt rätta ställe [Beatles – Maxwell Silverhammer]

Doris hittar sin man och tvingar honom tillbaka till laboratoriet.

Benjamin kommer in i tryckeriet efter att ha sett Carls kartbok i skyltfönstret. Någon som så djärvt ritat om världskartan måste ju kunna mycket om geografi! Benjamin erbjuder Carl på stående fot anställning som guide till Vuollerim i jakten på Snömannen. Carl är först skeptisk, men när han inser att han kan rädda tryckeriet med arvodet så tackar han ja utan att egentligen förstå vad det hela handlar om. Cajsa förstår bättre hur illa uppdraget passar Carl, men Benjamin flörtar med henne och insinuerar att när tryckeriet väl är på fötter så ökar ju chansen att hon ska bli utgiven. Detta vinner över Cajsa. Hon väljer att själv följa med, både för Carls och hennes framtida böckers skull. Benjamin återvänder till hamnen för att hämta sitt bagage.

Anders kommer tillbaka (åter på rymmen) och Carl berättar exalterat om Benjamins resa, och om pengarna som ska lösa alla problem. Anders får förklara för Carl hur långt det är till Vuollerim, och vad resan kommer innebära. Carl inser vad det är han gått med på, men om han backar ur så kommer han förlora tryckeriet. Anders tror inte att Snömannen existerar, men erbjuder sig att följa med på resan på villkor att ingen berättar för hans fru.

Benjamin återvänder och hela sällskapet gör sig redo för avfärd. Doris hittar i sista stund sin man, men Benjamin lyckas övertala henne om att den internationella forskningsexpeditionen kommer ge stor publicitet världen över. Hon går med på att hennes make följer med, ja hon till och med insisterar på det! Hon finner det säkrast att själv följa med, för att hålla ett öga på Anders.

Alla – Allting kommer bli helt fantastiskt [Anveue Q – There's life outside your apartment]

Mellanaktsnummer framför ridå

Stadsbarnet Carl känner sig osäker ute i naturen, men blir lugnad av Cajsa som berättar vad olika växter, djur och insekter heter och vad de gör, samtidigt som hon presenterar nya bokidéer för Carl. En berättelse om en Småländsk bondpojke som gör rackartyg, en om en tjej som blir kär i en vampyr och en om en liten flicka och en lång farbror. Alla idéer refuseras som vanligt.

– Akt II –

Vuollerim, insnöat litet samhälle.

Sällskapet kommer fram till det översnöade Vuollerim och möts av en butter Jonhild som säljer hemslöjd till turister.

Jonhild – Välkommen till ingenstans [Weeping Willows – Blue and alone]

Benjamin frågar ut Jonhild om Snömannen, men hon är ovillig att prata om det. Detta tolkar Benjamin som ett tydligt tecken på att de är på rätt spår och drar med sig Carl och Cajsa ut i skogen.

Anders blir negativ av kylan, han trivs inte alls i det kalla klimatet. Han provar varmare kläder som Jonhild säljer, men de räcker inte. Jonhild erbjuder sig att ordna varmare kläder åt Anders. Doris blir rastlös och undrar var de kan hitta någonstans att bo. Jonhild ger dem en vägbeskrivning till sin son Jonas gästgiveri. Anders och Doris beger sig dit för att värma upp sig.

Jonhild försvinner ut när den märkbart upprörda Benjamin återvänder med Carl och Cajsa i släptåg. De har inte hittat ett enda spår efter Snömannen! Benjamin hotar att dra in arvodet om inte Carl kommer på hur de ska hitta Snömannen. Benjamin beger sig till gästgiveriet.

Carl deppar ihop, men Cajsa lovar att hjälpa till. Hon erbjuder sig att prata med Jonhild, som hon känner att hon fått bra kontakt med, och ger sig iväg för att leta efter henne. Jonalisa in från andra hållet. Carl blir med en gång förälskad, men vet inte vad han ska göra. Han presenterar sig och frågar om Snömannen, men Jonalisa är mycket mer intresserad att prata om stadslivet. De går ut pratande.

Från andra hållet kommer Doris och Anders in. De borstar bort snön från gästgiveriets skylt och inser att Jonhild lurat dem på en rundtur av byn. De knackar på, och Jonas öppnar. Doris får direkt känslor för den grovhuggne norrlänningen, men kan inte visa något inför sin man. Anders märker inget, han är upptagen med att fundera på hur man ska beskriva kylan. Någon skala kanske? Jonas visar Anders upp till rummet, medan Doris stannar kvar ute och funderar över sina livsval.

Carl kommer in med lätta steg, nykär som han är. Han börjar prata med Doris och de erkänner båda sin kärlek för sin respektive norrlänningar. Men är Jonas och Jonalisa verkligen olika människor? Eller är de samma knäppgök? Och hur passar Jonhild in i det hela?

Doris och Carl – Hen är så underbar [Urge Overkill – Girl you'll be a woman soon]

Jonhild kommer in, och Carl och Doris försöker lika diskret som fruktlöst hitta svaret på sin fråga.

Cajsa kommer in och ber att få tala ostört med Jonhild. Carl försöker få Cajsa att fråga om Jonas och Jonalisa också innan han och Doris försvinner ut. Efter lite samtal hittar Cajsa och Jonhild köket som en gemensam referenspunkt. Cajsa, som anser sig bra på matlagning berättar om sina paradrätter, vilket får Jonhild förfasa sig över Cajsas brist på kökskunskaper. Cajsas mod faller när hon (slutligen) får höra sanningen om sin kokkonst. Jonhild tycker synd om henne och tar på sig att lära upp Cajsa efter norrländsk matlagningstradition.

Benjamin kommer efter att ha virrat runt halva byn fram till gästgiveriet och ställer Carl mot väggen om hur han tänkte lösa problemet med att hitta Snömannen. Desperat famlande efter grässtrån får Carl ur sig att det är så svårt att hitta Snömannen då han är vit och det är vinter. Bättre då att vänta till sommaren, det blir ju mycket lättare att hitta den vita varelsen mot den gröna bakgrunden. Benjamin tycker att Carls lösning är bra, och blir glad igen.

Carl känner att han har duckat en kula, men kommer det verkligen gå bättre utan snö? Och hur är fallet med Jonas/Jonalisa? Kommer Cajsa lära sig laga mat? Och hur beskriver man egentligen kyla?

Alla – Det går sådär [Kansas – Carry On Wayward Son]

– PAUS –

– Akt III –

Vårgrönt Vuollerim (samma scen som Akt II men utan snö).

Första snöfria dagen ger sig Benjamin ut för att hitta Snömannen.

Carl går på en promenad med Jonalisa och han försöker imponera på henne med det Cajsa lärde honom tidigare om djur och växter. Men i deras samtal inser han att växter och djur som heter en sak i hans hemtrakter heter något helt annat här. Hans ordningssinne tar överhand och han tappar allt intresse för Jonalisa och tar på sig att ställa allt till rätta i detta trask av oordning. Jonalisa blir besviken, men inspirerad av Carls nyfunna energi bestämmer hon sig för att sluta drömma och resa till stadens sus och dus.

Anders känner sig positiv när det blivit varmt igen. Han extrapolerar fram att hans humör slår om till negativt ungefär vid den temperatur då vatten fryser. Doris försöker prata om deras äktenskap, men Anders är för upptagen med sina temperatur-mätningar för att lyssna.

Jonhild har lärt Cajsa allt hon kunde – nu är det upp till Cajsa själv att utvecklas vidare. Jonhild säger att hennes tid är inne och att deras tid är ute. Trots Cajsas böner går Jonhild ut på fjället för att dö.

Benjamin kommer tillbaka tomhänt och ställer åter Carl mot väggen – hur ska han lösa problemet med att hitta Snömannen? Hela resesällskapet (plus Jonas) samlas och Benjamin kräver att få ett svar – var är Snömannen?!

Accapella: Alla - Nå var är han? [George Baker – Little Green Bag]

Benjamin drar ett svärd ur sin käpp och kräver att alla ska hjälpa till att leta, och ingen går någonstans förrän Snömannen är hittad. Ingen annan är längre intresserad av att hitta Snömannen (alla är ju upptagna med sitt) så när ett åskväder börjar blåsa droppar de av en efter en, tills bara

Carl och den svavelosande Benjamin är kvar. Då kommer en stor, vit, hårig varelse in. Carl svimmar och Benjamin höjer sitt svärd för att anfälla varelsen, men han slås medvetslös till marken av blixten som slår ned i svärdet.

”Snömannen” visar sig vara Anders som klätt på sig sina varmaste vinterkläder för att studera ovädret. Åskan försvinner lika snabbt som det kommit, och Anders känner att han närmar sig kokpunkten i sina varma kläder. Han uppskattar att de är på 67 breddgraden, och han är två tredjedelar från att koka, så då borde kokpunkten ligga på ungefär 100 grader.

Doris och Jonas har funnit varandra och hon lyckas äntligen nå fram till sin man, och säger att hon vill skiljas och stanna i Vuollerim med Jonas. Ingen är gladare än Anders och önskar henne lycka till.

När Benjamin vaknar är alla tankar på Snömannen som bortblåsta, han har funnit att blixten består av elektricitet! Han betalar Carl och beger sig hemåt för att laborera mer med blixten.

Cajsa konfronterar Carl med ett nytt bokförslag – en kokbok med allt hon fått lära sig av Jonhild. Carl är inte längre intresserad av böcker, och lämnar på stående fot över sitt tryckeri till Cajsa. Det motsvarar hennes inestående lön.

Carl och Anders tar Benjamins pengar och bestämmer sig för att åka till Uppsala för att forska så de kan få lite ordning på världen.

Alla – Nu är allt som det ska va' [Aerosmith – Shut Up And Dance]